

Sygn. akt II Ca 380/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Sławomir Buras (spr.)**

Sędziowie: **SSO Teresa Strojnowska**

SSR (del.) Piotr Wilk

Protokolant: starszy protokolant sądowy Iwona Cierpikowska

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2016 r. w Kielcach na rozprawie

sprawy z powództwa J. M.

przeciwko Bankowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w G.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Jędrzejowie

z dnia 20 stycznia 2016 r., sygn. akt I C 350/15

oddala apelację i przyznaje adwokatowi L. L. od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jędrzejowie kwotę 2952 (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa) złote tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt II Ca 380/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 stycznia 2016 roku, sygn. akt I C 350/15 Sąd Rejonowy w Jędrzejowie oddalił powództwo J. M. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego.

Sąd Rejonowy ustalił, że J. M. w dniu 9 sierpnia 2012 roku zawarł z (...) S.A. w G. umowę o kredyt gotówkowy, nr (...), w oparciu o którą udzielono powodowi kredytu na kwotę 15.316,73 zł na okres od dnia 10 sierpnia 2012 roku do dnia 10 sierpnia 2019 roku z oprocentowaniem w wysokości 17,65%. W §6 umowy stwierdzono, że powód został objęty ubezpieczeniem na wypadek zgonu, niezdolności do pracy, leczenia szpitalnego, następstw nieszczęśliwych wypadków. W umowie tej zastrzeżono również, że niespłacona w terminie kwota kredytu stanowi zadłużenie przeterminowane, od którego Bank będzie pobierał odsetki karne, jak też będzie upoważniony do podejmowania określonych czynności windykacyjnych. Bankowi przysługiwało również uprawnienie do wypowiedzenia umowy kredytu w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu w terminie 30 dni (§8). W związku z niedotrzymaniem terminów płatności w dniu 25 maja 2015 roku (...) S.A. w G. wypowiedział powodowi przedmiotową umowę. W dniu 27 lipca 2015 roku (...) S.A. w G. wystawił przeciwko J. M. bankowy tytuł egzekucyjny Nr (...), wskazując jako podstawę roszczenia umowę o kredyt gotówkowy, nr (...). Postanowieniem z dnia 19 sierpnia

2015 roku, sygn. akt I Co 538/15 Sąd Rejonowy w Jędrzejowie nadał w/w bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności.

Po dokonaniu powyższych ustaleń Sąd Rejonowy wskazał na przepis art. 840 §1 k.p.c. Wyjaśniono, że bezspornym w sprawie był fakt zawarcia przez powoda umowy kredytu gotówkowego oraz wynikające z niej zobowiązania, ich wysokość i wymagalność. Następnie powołano art. 805 k.c. i wskazano, że umowa ubezpieczenia, do której przystąpił powód w związku z zawartą umową była umową na rzecz osoby trzeciej. Ubezpieczycielem był (...) Company (...), ubezpieczającym pozwany Bank, a ubezpieczonym powód. Ubezpieczający działał w celu ubezpieczenia cudzego interesu majątkowego. Uprawnionym do uzyskania sumy z tytułu umowy ubezpieczenia jest zatem ubezpieczony, a nie ubezpieczający. W tej sytuacji nawet wystąpienie przesłanek odpowiedzialności ubezpieczyciela nie niweczy roszczenia Banku w stosunku do powoda. Dopiero wypłata świadczenia, o którym mowa w §6 ust. 4 umowy przekazana do Banku z obowiązkiem jej zaliczenia na poczet zobowiązania prowadziłyby do wygaśnięcia roszczenia. W związku z tym, Sąd Rejonowy za niecelowe uznał prowadzenie w sprawie postępowania dowodowego w zakresie ustaleń co do zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego. Niezależnie od tego, czy wystąpiły przesłanki uzasadniające roszczenie w stosunku do ubezpieczyciela, zobowiązanie powoda wobec pozwanego Banku istnieje. Powództwo zostało zatem oddalone z uwagi na brak przesłanek z art. 840 §1 k.p.c. (k. 53-54v.)

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, zarzucając Sądowi Rejonowemu dokonanie powierzchownej oceny materiału dowodowego, a w szczególności okoliczności przytoczonych w pozwie oraz w załącznikach, tj. dokumentów, w tym umowy kredytowej, z której jednoznacznie wynika, że jej integralną częścią jest tzw. ubezpieczenie kredytu, za które powód jako kredytobiorca uiszczył określoną sumę pieniężną oraz dokumentacji lekarskiej. Z wykładni językowej tej umowy wynika bowiem, że w przypadku wystąpienia po stronie powoda zdarzeń uniemożliwiających mu z przyczyn obiektywnych spłatę rat (dwukrotny zawał serca skutkujący niezdolnością do pracy) automatycznie odpowiedzialność za kredyt przechodzi na ubezpieczyciela, czego efektem powinno być pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego przeciwko J. M.. Nadto zarzucono niepoddanie ocenie stanu zdrowia powoda po zawarciu umowy kredytowej, kiedy to przebyte zawały serca pozbawiły go pracy, a w lutym 2016 roku został on poddany operacji polegającej na wstawieniu zastawki, co winno prowadzić do uwzględnienia powództwa.

Wskazując na powyższe powód wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę orzeczenia poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. (k. 57-58)

Pozwany (...) S.A. w G. wnosił o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych (k. 65-66)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Według Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe w sprawie, dokonując następnie oceny wiarygodności i mocy dowodów na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału zgodnie z treścią art. 233 §1 k.p.c. Dokonane na tej podstawie ustalenia stanu faktycznego Sąd II instancji przyjął jako własne.

Zgłoszony w apelacji zarzut sprowadza się zaś w istocie do zakwestionowania przyjętej przez Sąd interpretacji postanowień umowy kredytowej nr (...) zawartej w dniu 9 sierpnia 2012 roku przez J. M. z (...) S.A. w G., a w szczególności §6 tej umowy zawierającego zasady objęcia kredytobiorcy ubezpieczeniem stanowiącym prawne zabezpieczenie spłaty kredytu. Przedstawione przez Sąd Rejonowy rozważania prawne należało uzupełnić, wskazując, że możliwość zawarcia ubezpieczenia na cudzy rachunek przewidziana została wprost w art. 808 §1 k.c. oraz w art. 829 § 2 k.c. w zakresie dotyczącym ubezpieczenia na życie. Umowa ubezpieczenia na cudzy rachunek normowana w art. 808 k.c. charakteryzuje się tym, że nie tylko świadczenie jest wypłacane ubezpieczonemu, jak też ubezpieczeniu podlega interes ubezpieczonego a nie ubezpieczającego. Przykładem takiej umowy są postanowienia zawarte w

omawianej w umowie kredytu gotówkowego (k. 7-9) uzupełnione regulacją zatytułowaną „Szczególne warunki ubezpieczenia grupowego na rzecz kredytobiorców – kredyty gotówkowe” (k.12-13v.). Wyłącznie ubezpieczający odpowiadał bowiem za zapłatę składki (§5 pkt 1 i §6 pkt 1 w/w szczególnych warunków ubezpieczenia co odpowiada art. 808 §2 zd. 1 k.c.), dokonując wyboru wariantu ubezpieczenia (§6 pkt 1 umowy kredytowej), z czym wiązał się wymiar składki. Rola ubezpieczonego sprowadzała się zaś wyłącznie do wyrażenia zgody na skorzystanie z zastrzeżonej na jego rzecz ochrony (§1 pkt 1 i §6 pkt 1 i 2 umowy kredytowej), a uprawnionym do wypłaty świadczeń z tytułu umowy ubezpieczenia był wyłącznie powód jako ubezpieczony kredytobiorca (§10 w/w szczególnych warunków ubezpieczenia), czego nie zmienia zastrzeżenie zawarte w §6 pkt 4 umowy kredytowej, zgodnie z którym powód wyraził zgodę, aby przysługujące mu w przypadku zajścia zdarzenia objętego ubezpieczeniem świadczenia zostały wypłacone bezpośrednio Bankowi i zaliczone na zadłużenie z tytułu zawartej umowy. W razie odmowy wypłaty świadczeń przez ubezpieczyciela, to ubezpieczony był uprawniony do żądania należnego świadczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela (§10 pkt 18 warunków ubezpieczenia co odpowiada art. 808 §3 k.c.).

Z powyższych unormowań nie można zatem wywodzić, że doszło tu do zawarcia umowy o zwolnienie powoda jako dłużnika z umowy kredytowej z obowiązku świadczenia wobec wierzyciela – Banku udzielającego kredytu (art. 392 k.c.) poprzez zapłatę jego długu przez ubezpieczyciela czy też tym bardziej do podpisania umowy o świadczenie na rzecz osoby trzeciej (art. 393 k.c.), w której ubezpieczyciel zobowiązywałby się do uregulowania zobowiązania kredytowego powoda wobec Banku. Najprościej rzecz ujmując - J. M., akceptując objęcie go ochroną ubezpieczeniową w związku z pobranym kredytem, zyskiwał jedynie zabezpieczenie w postaci możliwości uzyskania środków pieniężnych od ubezpieczyciela na spłatę zadłużenia, wówczas, gdy z przyczyn od niego niezależnych, ściśle określonych w umowie nie mógłby swojego zobowiązania wobec kredytodawcy regulować. Nie zmieniało to jednak charakteru jego zobowiązania wobec (...) S.A. w G., a w szczególności – nie zwalniało z długu z jednoczesnym przeniesieniem odpowiedzialności za spłatę kredytu na ubezpieczyciela. W związku z tym Sąd Rejonowy słusznie uznał, że J. M. nie wykazał żadnej z przesłanek przewidzianych w art. 840 k.p.c. warunkujących pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wystawionego w dniu 27 lipca 2015 roku przez (...) S.A. w G. przeciwko niemu bankowego tytułu egzekucyjnego Nr (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

Dlatego też w niniejszym procesie bezprzedmiotowe było prowadzenie postępowania dowodowego na okoliczność ustalenia, czy zaistniały zdarzenia objęte ochroną ubezpieczeniową zgodnie z §6 pkt 1 umowy kredytowej nr (...) zawartej w dniu 9 sierpnia 2012 roku przez J. M. z (...) S.A. w G. w zw. ze „Szczególnymi warunkami ubezpieczenia grupowego na rzecz kredytobiorców – kredyty gotówkowe”, gdyż zgodnie z art. 227 k.p.c. przedmiotem dowodu są tylko fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Należy bowiem zaznaczyć, że Sąd nie neguje problemów zdrowotnych powoda, jednak okoliczność ta ma znaczenie jedynie w kontekście badania spełnienia warunków do wypłaty świadczenia przez ubezpieczyciela na rzecz J. M. w postępowaniu skierowanym przeciwko temu podmiotowi, pozostając bez wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. art. 13 §2 k.p.c. oddalił apelację.

Rozstrzygając o kosztach procesu za II instancję w oparciu o art. 98 k.p.c. należało stwierdzić, że strona pozwana jako wygrywająca nie poniosła żadnych kosztów postępowania apelacyjnego.

Natomiast zgodnie z art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2015 roku poz. 615 ze zm.) Sąd Okręgowy przyznał od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Jędrzejowie na rzecz adwokata L. L. kwotę 2.952 zł (w tym 23% VAT) tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną J. M. w postępowaniu apelacyjnym według stawki z §16 ust. 1 pkt 1 w zw. z §8 pkt 5 i §4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2015 roku poz. 1801).

SSO Teresa Strojnowska SSO Sławomir Buras SSR (del.) Piotr Wilk

ZARZĄDZENIE

(...)

Kielce dn. 7 czerwca 2016 r.